

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/166/2024
Identifikačné číslo spisu: 4123242847
Dátum vydania rozhodnutia: 16.12.2024
Meno a priezvisko: JUDr. Mario Dubaň
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2024:4123242847.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ T.. Q. M., narodeného XX. V. XXXX, G., M. A. XXXX/X, 2/ T.. N. M., narodenej XX. Q. XXXX, G., M. A. XXXX/X, zastúpených advokátskou kanceláriou AK Šranko s. r. o., Nitra, Mostná 29, IČO: 50 485 601, proti žalovanej obchodnej spoločnosti BM plus, s.r.o., Nitra, Štúrova 72, IČO: 44 269 277, zastúpenej advokátom JUDr. Stanislavom Pavlom, PhD., Bratislava, Šancová 58, o nariadenie neodkladného opatrenia, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 17C/126/2023, o dovolaní žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. mája 2024 sp. zn. 12Co/23/2024, takto

rozhodol:

Dovolenie o d m i e t a.

Žalobcom 1/ a 2/ voči žalovanej priznáva plný nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „súd prvej inštancie“, alebo „prvoinstančný súd“) uznesením zo 16. februára 2024 č. k. 17C/126/2023-80 v spojení s opravným uznesením z 05. marca 2024 č. k. 17C/126/2023-122 nariadil neodkladné opatrenie tak, že žalovanej uložil povinnosť zdržať sa obťažovania žalobcov hlukom z nebytového priestoru č. N. X nachádzajúceho sa v obci G. a katastrálnom území G. na 2. poschodí vo vchode o. č.18 stavby s popisom stavby "Rezidencia E. bloky Q. - Y.", súpisné číslo XXXX, zapísaného na liste vlastníctva č. XXXX, a to nad mieru stanovenú limitmi určenými vo vyhláške Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí (výrok I.), poučil žalovanú, že je oprávnená podať žalobu, ktorou sa bude domáhať náhrady škody alebo inej ujmy spôsobenej výkonom tohto neodkladného opatrenia (výrok II.), výrokom III. žalobcom neuložil povinnosť podať žalobu vo veci samej, nakoľko neodkladným opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami sporu, žalobcom 1/ a 2/ priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %, ktoré je povinný zaplatiť žalovaná (výrok IV.) s tým, že o výške náhrady trov bude rozhodnuté po právoplatnosti uznesenia samostatným rozhodnutím.

1.1. Rozhodnutie po právnej stránke odôvodnil s poukazom na ustanovenia § 324 ods. 2, ods. 3, § 325

ods. 1, ods. 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 2, § 330 ods. 1, ods. 2, § 332 ods. 1, § 334, § 336 ods. 1, ods. 2, § 337 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. v znení neskorších predpisov Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) a § 123, § 127, § 417 ods. 1, ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“). V odôvodnení uviedol, že žalobcovia 1/, 2/ sa podaným návrhom domáhali, aby súd uložil žalovanej povinnosť zdržať sa obťažovania žalobcov hlukom z nebytového priestoru č. N. X nachádzajúceho sa v obci G. na 2. poschodí vo vchode o.č.XX stavby s popisom stavby "Rezidencia E. bloky Q. - Y.", súpisné číslo XXXX, zapísaného na LV č. XXXX, a to nad mieru stanovenú limitmi určenými vo vyhláske Ministerstva zdravotníctva SR č. 549/2007 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o prípustných hodnotách hluku, infrazvuku a vibrácií a o požiadavkách na objektivizáciu hluku, infrazvuku a vibrácií v životnom prostredí (ďalej len „vyhláška č. 549/2007 Z. z.“). Žalobcovia tvrdili, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu č. X - N. v celosti, v obci G., kat. území G. na 3. poschodí vo vchode o.č.XX stavby s popisom stavby "Rezidencia E. bloky Q. - Y.", súpisné číslo XXXX, nehnuteľnosť je zapísaná v LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Nitra (ďalej len „byť“). Žalovaná spoločnosť je výlučným vlastníkom nebytového priestoru č. N. X, s popisom stavby "Rezidencia E. bloky Q. - Y.", ktorá nehnuteľnosť je zapísaná v LV č. XXXX vedenom Okresným úradom Nitra (ďalej len „nebytový priestor“). Byt a nebytový priestor sú susediace nehnuteľnosti; byt sa nachádza priamo nad nebytovým priestorom a zdieľa s ním spoločné konštrukčné prvky stavby. V nebytovom priestore prevádzkuje žalovaná svoju podnikateľskú činnosť - reštauráciu Salió, ktorá je od svojho otvorenia 27. mája 2022 zdrojom hluku, ktorého miera a intenzita presahuje mieru primeranú pomerom. Podľa žalobcov prevádzka reštaurácie Salió predstavuje zdroj nadmerného hluku prenikajúceho do bytu, čo bolo riešené oznámeniami na mestskú políciu a komunikáciou so správcom budovy; ide najmä o rušenie reprodukovanou hudbou, zvukmi presúvaného nábytku, stolov, stoličiek a iného mobiliáru prevádzky, rušenie hlasnou vravou zabávajúcich sa hostí a samotná prevádzka kuchyne (hluk z odsávačov pár, nákladného výťahu, búchanie dverí).

1.2. Podľa súdu prvej inštancie žalobcovia osvedčili potrebu dočasnej úpravy pomerov medzi stranami sporu; z protokolu č. 27/2023 vypracovaného regionálnym úradom verejného zdravotníctva, odbor laboratórnych činností zistil, že účelom merania bolo objektivizovať hlukové pomery vo vnútornom prostredí polyfunkčného domu na O. ulici v G., v chránenej miestnosti bytu N. - 8 žalobcov a posúdenie súladu výsledkov merania aj imisii hluku s prípustnými hodnotami hluku vo vnútornom prostredí budov, pričom posudzovaným zdrojom hluku je prevádzka reštaurácia Salió, nachádzajúca sa v predmetnom polyfunkčnom dome, čiastočne pod bytom žalobcu. V protokole sa konštatuje, že chránenej miestnosti bytu žalobcu sú večer a v noci prekročené prípustné hodnoty a zdrojom hluku je manipulácia s nábytkom v prevádzke Salió. Prvoinštančný súd vzal do úvahy, že na základe frekvenčnej analýzy zvuku bol preukázaný tónový charakter zvuku z reprodukovanej hudby v pásme so strednou frekvenciou 125Hz, zvuk manipulácie so zariadením reštaurácii nevykazoval tónový charakter. Takisto pripomenul, že predmetnú situáciu s hlukom žalobcovia 1/, 2/ riešili so správcom budovy, čo preukázali výpisom SMS správ, z ktorých vyplynulo, že keď bola hudba stíšená v nočných hodinách, nedošlo k rušivým momentom. O riešenie problému sa snažili aj s Mestskou políciou v Nitre, na odstránenie hluku sa obrátili aj na primátora mesta Nitry.

1.4. Súd prvej inštancie zopakoval dostatočné osvedčenie nároku na nariadenie neodkladného opatrenia protokolom č. 27/2023 Regionálneho úradu verejného zdravotníctva v Nitre zo 17. júla 2023, ktorý potvrdil, že večer a v noci sú prekročené prípustné hodnoty, a že zdrojom hluku je manipulácia s nábytkom v prevádzke Salió, čiže nimi tvrdené a osvedčené skutočnosti odôvodňujú potrebu neodkladnej úpravy pomerov. Žalobcovia dostatočne preukázali, že žalovaná (ako vlastník nebytového priestoru a prevádzkovateľ reštauračnej prevádzky) nad mieru primeranú pomerom obťažuje ich syna, ktorý v súčasnej dobe byt užíva, hlukom, ktorý na neho nepriaznivo pôsobí a znemožňuje riadne užívanie predmetného bytu bez toho, aby ich syn v byte nenosil na ušiach tlmíče zvuku. Nariadenie neodkladného opatrenia konajúci súd považoval za nástroj efektívnej ochrany; mal za to, že uložením požadovaného obmedzenia možno objektívne dosiahnuť ochranu, ktorej sa žalobcovia domáhajú (princíp efektívnosti). Zásada proporcionality je zachovaná, keď nariadením neodkladného opatrenia v prospech žalobcov nedôjde k obmedzeniu povinnej osoby neprimeraným spôsobom a nad nevyhnutný rozsah. Súd prvej inštancie nenariadil podať žalobu vo veci samej z dôvodu, že je tu predpoklad, že neodkladným

opatrením možno dosiahnuť trvalú úpravu pomerov medzi stranami a zároveň neprimeraným spôsobom sa nezasiaha do právnych vzťahov medzi účastníkmi. O nároku na náhradu trov konania rozhodol podľa § 262 ods. 1, ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1, ods. 2 CSP.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalovanej uznesením z 30. mája 2024 sp. zn. 12Co/23/2024 uznesenie súdu prvej inštancie v spojení s jeho opravným uznesením ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP potvrdil (výrok I.) a žalobcom proti žalovanej priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu (výrok II.).

2.1. Odvolací súd potvrdenie napadnutého uznesenia - za použitia § 324 ods. 1, § 325 ods. 2 písm. d), § 326 ods. 1 a § 328 ods. 1 CSP, § 3 ods. 1 OZ, § 123 OZ a § 127 ods. 1 prvej vety OZ a vyhlášky č. 549/2007 Z. z. - odôvodnil tým, že nariadené neodkladné opatrenie bude žalovanú obmedzovať len v nevyhnutnom rozsahu tak, aby novoupravené pomery nezakladali ďalšie právne spory; nedôjde k žiadnemu obmedzeniu práv, pretože výrok neodkladného opatrenia vo svojej podstate stanovuje žalovanej povinnosť dodržiavať príslušné ustanovenia vyhlášky č. 549/2007 Z. z. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia poznamenal, že žalobcovia osvedčili nárok, ktorému má byť poskytnutá dočasná ochrana, keď preukázali, že sú bezpodielovými spoluvlastníkmi bytu, ku ktorému majú ako jeho vlastníci užívacie právo, ktoré s ich súhlasom vykonáva ich syn - Q. M.. Žalobcovia tiež osvedčili, že konaním žalovanej dochádza k zásahom nad primeranú mieru do ich užívacieho práva k bytu, ktorý sa nachádza bezprostredne nad prevádzkovými priestormi žalovanej. Odvolací súd v spojitosti so základom procesného nároku konštatoval existenciu predpokladov na nariadenie neodkladného opatrenia, pretože bolo osvedčené, že existuje problém imisií (hluku), ktoré presahujú rámec prípustnosti. Skutočnosti o zvýšenom hluku žalobcovia osvedčili protokolom č. 27/2023 vypracovaným Regionálnym úradom verejného zdravotníctva v Nitre, ktorý potvrdil prekročenie prípustných limitov hluku, pričom zdrojom hluku je manipulácia s nábytkom v prevádzke Salió. Okrem prekročenia prípustných limitov hluku v súvislosti s manipuláciou nábytku boli preukázané pomerne vysoké hodnoty reprodukovanej hudby z prevádzky, aj keď tie prípustné limity neprekročili; subjektívne však hluk z reprodukovanej hudby, ako i z manipulácie s mobiliárom pôsobí rušivo. V tomto kontexte odvolací súd tiež akcentoval, že existujúce zásahy žalovanej nebolo možné riešiť zmierne, a ani postupom pred správnymi alebo inými orgánmi, ktorý bol pred podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia bezvýsledný.

2.2. V súvislosti s namietaným nedostatkom aktívnej vecnej legitimácie žalobcov 1/, 2/ v konaní odvolací súd vychádzal z toho, že žalobcovia svoj nárok opreli o ustanovenie § 127 OZ; súdnej ochrany podľa § 127 ods. 1 OZ sa môže domáhať samotný vlastník nehnuteľnosti, a teda aktívna vecná legitimácia v spore je daná žalobcom ako vlastníkom nehnuteľnosti, do ktorej preniká hluk zo susednej nehnuteľnosti. Žalobcom teda svedčí aktívna vecná legitimácia v konaní, pretože sú vlastníkami bytu, do ktorého pokojného užívania žalovaná svojím konaním neprimerane zasahuje. Na základe nepreukázania zníženia hluku šíriaceho sa z prevádzky žalovanej odvolací súd považoval námietky žalovanej o obsolentnosti uloženej povinnosti za nedôvodné; argumentoval tým, že žalobcovia riadne osvedčili a preukázali zvýšenie hladiny hluku šíriaceho sa z prevádzky žalovanej, čím osvedčili, že v čase vydania neodkladného opatrenia existovali skutočnosti odôvodňujúce nariadenie neodkladného opatrenia. Pokiaľ žalovaná účinne nevyvrátila ich osvedčené a preukázané skutkové tvrdenia listinnými dôkazmi preukazujúcimi vykonanie opatrení na zníženie hluku a skutočné zníženie hladiny hluku vychádzajúcej z prevádzky v exponovaných časoch, je daný dôvod, aby v predmetnej veci boli pomery medzi stranami sporu upravené nariadeným neodkladným opatrením.

2.3. Odvolací súd sa nestotožnil ani s námietkou žalovanej, že napadnuté uznesenie je nevykonateľné, všeobecné a formalistické v uložených povinnostiach, bez bližšej a podrobnej špecifikácie povinností, ktorých sa má žalovaná zdržať voči žalobcom; naopak zastával názor, že ak sa žalobca ako vlastník nehnuteľnosti domáha ochrany proti neprimeranému hluku, je potrebné navrhovaný petit neodkladného opatrenia formulovať tak, že žalovaný je povinný zdržať sa obťažovania žalobcu hlukom z konkrétnej nehnuteľnosti vo vlastníctve alebo v užívaní žalovaného. Na vykonateľnosť nariadeného neodkladného opatrenia nie je potrebné podrobne špecifikovať povinnosti, ktorých sa má žalovaná zdržať, ale postačí

všeobecná formulácia zdržania sa obťažovania hlukom spolu so špecifikáciou nehnuteľností, z ktorých zvýšený hluk vychádza. O trovách odvolacieho konania rozhodol podľa § 396 ods.1 v spojení s § 255 ods.1 a § 262 ods. 1 CSP.

3 . Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie s poukazom na ustanovenie § 420 písm. f) CSP. V dôvodoch dovolania podrobne rozoberala skutkový a právny stav sporu, ako ho uvádzala v konaní pred súdmi nižších inštancií. V podstatnom vada zmätočnosti spočívala v tom, že mala ako žalovaná iba 15 dní na podanie odvolania proti nariadeniu neodkladného opatrenia, čím sa dostala do istej nevýhody v príprave svojej obrany a procesného útoku proti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, keďže na prípravu obrany má povinný zo zákona výlučne 15-dňovú lehotu na podanie odvolania, ako aj na zabezpečenie všetkých podkladov a dôkazov ako obranu proti vydanému neodkladnému opatreniu, bez skoršieho poznania a oboznámenia sa vopred s predloženými dôkazmi zo strany žalobcov. Mala za to, že jej ako strane odvolací súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

3.1. Vecnú nesprávnosť napadnutého uznesenia kritizovala aj z hľadiska nedostatku aktívnej vecnej legitimácie žalobcov konať s odôvodnením, že hmotnoprávne postavenie na podanie predmetného návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia mal syn žalobcov, ktorý však návrh nepodal, a to napriek tomu, že práve on bol osobou, ktorá sa sťažovala na hluk z prevádzky a nie je žalobcovia; zopakovala, že nemala dostatok času v tzv. odvolacej lehote 15 dní predložiť odvolaciemu súdu dôkazy a listiny, ktoré by spĺňali prezentované požiadavky odvolacieho súdu.

3.2. Ťažisko dovolacej argumentácie ďalej spočíva v tvrdení žalovanej, že ešte pred vydaním uznesenia súdu prvej inštancie zaviedla z vlastnej iniciatívy opatrenia na zníženie hluku šíriaceho sa z prevádzky; za týmto účelom (a) pristúpila k automatickému zapínaniu a vypínaniu reprodukovanej hudby, (b) zaviedla systém poučenia zamestnancov o správaní sa na pracovisku, prihliadajúc na minimalizáciu hluku, (c) zmenila dobu zatváracích hodín z 22.00 hod. cez týždeň a 23.00 hod. cez víkend na spoločných 21.30 hod., týmto opatrením chcela predísť prípadnému ďalšiemu šíreniu hluku v nočných hodinách. V prílohe dovolania predložila fotografiu otváracích hodín na prevádzke podniku a potvrdenie Mestského úradu o zmene otváracích hodín, (d) nalepila protihlukové filce na stoly a stoličky, ich pravidelnú kontrolu a výmenu v prípade potreby v priestoroch podniku, čím v maximálnej miere eliminovala hluk z manipulácie s mobiliárom; predložila v prílohe doklad o zakúpení filcov, ako aj fotografie z používania filcov na nohách stoličky a stolov v podniku žalovanej, (e) došlo k odstaveniu reproduktorov zabudovaných v podstropnej sadrokartónovej konštrukcii a k ich náhrade; týmto opatrením sa znížilo šírenie hluku o to viac, že podstropná sadrokartónová konštrukcia vytvára zvukovú izoláciu a tak šírenie reprodukovanej hudby je omnoho menšie. Ako dôkaz predložila čestné prehlásenie o nepoužívaní reproduktorov a fotodokumentáciu pôvodnej a novej audio sústavy, (f) vyvinula snahu o uskutočnenie akreditovaného merania hluku v byte žalobcov na preukázanie účinnosti zavedených opatrení a predložila komunikáciu akreditovanej spoločnosti s vlastníkmi bytu.

3.3. V nadväznosti na uvedené žalovaná namietala správnosť právneho posúdenia veci odvolacím súdom, ktorý mal postupom podľa § 334 CSP nariadené neodkladné opatrenie zrušiť, nakoľko odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené; dovolateľka preukázateľne vykonala opatrenia, ktorých účelom bolo zníženie hluku v prevádzke. Navrhla, aby odvolací súd uznesenia súdov nižších inštancií zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Žalobcovia vo vyjadrení k dovolaniu bližšie rozviedli dôvody, pre ktoré nesúhlasili s dovolacími dôvodmi žalovanej; vznesené argumenty nepovažovali za spôsobilé preukázať existenciu a dôvodnosť akéhokoľvek dovolacieho dôvodu. Rozhodnutie odvolacieho súdu považovali za vecne správne.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“ resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia

pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie nie je procesne prípustné a treba ho odmietnuť. Na stručné odôvodnenie v zmysle § 451 ods. 3 veta prvá CSP dovolací súd uvádza nasledovné:

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 písm. f) CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolať uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

9. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolať vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolať vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v civilnoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých civilný súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011, 1Cdo/134/2018, 3Cdo/357/2015, 4Cdo/1176/2015, 5Cdo/255/2014, 8Cdo/400/2015). Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci najvyššieho súdu (m. m. napr. IV. ÚS 35/02, II. ÚS 324/2010, III. ÚS 550/2012).

11. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

12. Dovolateľka vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala nedostatok aktívnej legitímácie žalobcov a ďalej, že v konkrétnych okolnostiach veci neboli splnené procesné podmienky na vydanie neodkladného opatrenia; vadu zmätočnosti videla v takom postupe súdov nižších inšancií, ktorý z hľadiska hodnotenia právneho posúdenia veci označila za nesprávny.

13. Dovolací súd úvodom poznamenáva, v právnej teórii a súdnej praxi niet vážnejších pochybností o tom, že prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nezakladá skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (príp.) spočíva na nesprávnych právnych záveroch, nakoľko nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V danom prípade prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP preto nebola spôsobilá založiť námietka dovolateľky týkajúca sa nesprávneho právneho posúdenia veci v otázke splnenia procesných podmienok na vydanie neodkladného opatrenia; najvyšší súd stabilne judikuje, že nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP (porov. R 24/2017). Najvyšší súd už podľa predchádzajúcej úpravy dospel k záveru, že realizácia procesných oprávnení sa účastníkovi neznemožňuje právnym posúdením (viď R 54/2012 a 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010 a 8ECdo/170/2014). Skutočnosť, že dovolateľka má odlišný právny názor než konajúce súdy, bez ďalšieho nezakladá a nedokazuje ňou tvrdenú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

14. To isté platí aj pokiaľ dovolateľka spájala porušenie jej práva na spravodlivý proces so záverom súdov o nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcov s argumentáciou, že hmotnoprávne postavenie na podanie návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia mal syn žalobcov. Dovolací súd v kontexte uvedeného akcentuje, že nemožno pripustiť, aby pojem porušenia práva na spravodlivý proces podľa § 420 písm. f) CSP bol interpretovaný a uplatňovaný tak extenzívne, že zahŕňa aj vecnú legitímáciu, pretože by sa dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP, zamerané na odstraňovanie väd zmätočnosti bez náležitého zákonného základu stalo dovolaním podľa § 421 CSP, ktorého cieľom je náprava nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, a aj to výlučne v druhovo definovanej otázke vecnej legitímácie. Popísaný koncept nezodpovedá vôli zákonodarcu vyjadrenej v systematike právnej úpravy dovolania, ako aj v podstate taxatívne vymenovaných dôvodov prípustnosti dovolania a dovolacích dôvodov. Práve zákonodarcom vytvorená koncepcia dovolania ako mimoriadneho opravného prostriedku predstavuje zároveň aj určenie medzí, v ktorých sa základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy možno domáhať (čl. 51 ods. 1 ústavy).

14.1. Pokiaľ žalovaná namietala, že k vade podľa § 420 písm. f) CSP došlo v dôsledku nesprávneho právneho záveru súdov nižšej inšancie v otázke vecnej legitímácie žalobcov v konaní, najvyšší súd už v rozhodnutí R 34/1993 vyslovil, že otázka tzv. vecnej legitímácie účastníka (aktívnej alebo pasívnej), je z hľadiska prípustnosti dovolania irelevantná. Vecná legitímácia vyplýva z hmotného práva, má ju ten, kto je podľa hmotného práva nositeľom uplatneného práva alebo povinnosti (aktívna, pasívna). Záver odvolacieho súdu o tom, či žalobca (nie) je v konaní aktívne legitimovaný, predstavuje otázku spadajúcu pod právne posúdenie veci; ako už bolo konštatované, nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

15. Pre prípad, že by sa dovolateľka predmetnou argumentáciou domáhala dovolacieho prieskumu v zmysle § 421 ods. 1 CSP, hodno upriamiť pozornosť na ustanovenie § 432 ods. 2 CSP, ktoré uvádza spôsob, ako má dovolateľ dovolací dôvod podľa tohto ustanovenia vymedziť. Ustanovenie § 432 ods. 2 CSP je pritom vždy nutné vykladať v súvislosti s § 421 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu a zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená, alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V preskúmvanej veci dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzila predmetný dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Iba samotné polemizovanie dovolateľa s právnymi názormi odvolacieho súdu,

prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia alebo kritika toho, ako odvolací súd pristupoval k riešeniu právnej otázky, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP (porov. rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017). Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania ani podľa § 421 ods. 1 CSP.

16. Pokiaľ žalovaná (implicitne) podrobila kritike kvalitu odôvodnení rozhodnutí nižších súdov (vyplýva to z niektorých formulácií obsiahnutých v dovolaní, čl. 11 ods. 1 a § 124 ods. 1 CSP), dovolací súd uvádza, že nič nenasvedčuje tomu, že by súdy nižších inštancií svoje rozhodnutia odôvodnili spôsobom, ktorým by založili procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. V predmetnej veci sú v dovolaní napadnutom rozhodnutí (obsah ktorého nemožno posudzovať izolovane od rozsudku súdu prvej inštancie, lebo prvoinštančné a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok - m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08) zreteľne vysvetlené jeho podstatné dôvody, uvedené ustanovenia, ktoré súd aplikoval a z ktorých vyvodil svoje právne závery, ako i vysvetlené právne úvahy, ktorými sa pri rozhodovaní riadil.

17. Dovolací súd ako nedôvodnú vyhodnotil aj tú časť oponentúry žalovanej, podľa ktorej na zabezpečenie všetkých podkladov a dôkazov ako obranu proti vydanému neodkladnému opatreniu (bez skoršieho poznania a oboznámenia sa vopred s predloženými dôkazmi zo strany žalobcov) mala iba 15 dní v lehote na podanie odvolania, čím sa dostala do istej nevýhody v príprave svojej obrany a procesného útoku proti návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia; ide o to, že nesprávny procesný postup súdu v danom type konania nemôže spočívať v tom, že súdy dodržia zákonné ustanovenia a postupujú podľa Civilného sporového poriadku, okrem iného tak, že prvoinštančný súd na návrh žalobcov vydá uznesenie o neodkladnom opatrení, doručí ho žalovanej a poskytne jej zákonnú lehotu na podanie odvolania; žalovaná bola v základnom konaní zastúpená advokátom. Dôsledky vyplývajúce zo zodpovedajúcich procesných predpisov jej tak boli známe; preto argumentácia žalovanej nedostatkom času na zabezpečenie dôkazov a obrany pôsobí nepochopiteľne, a nemôže predstavovať aplikáciu nesprávneho procesného postupu zo strany konajúceho súdu.

18. Žalovaná v dovolaní predostrela, že ešte pred vydaním uznesenia súdu prvej inštancie zaviedla z vlastnej iniciatívy opatrenia na zníženie hluku šíriaceho sa z prevádzky; za tým účelom pristúpila k automatizovanému zapínaniu a vypínaniu reprodukovanej hudby, poučila zamestnancov o minimalizácii hluku na pracovisku, zmenila dobu otváracích hodín, nalepila protihlukové plste na stoly a stoličky s tým, že ich pravidelne kontroluje a vymieňa, odstavila reproduktory v podstropnej sadrokartónovej konštrukcii a nahradila ich iným audio systémom, vyvinula snahu o uskutočnenie akreditovaného merania hluku v byte žalobcov. K týmto tvrdeniam predložila prílohy, o ktorých je však nutné konštatovať, že žiadna z nich nebola súčasťou základného konania. Takisto niet žiadnych pochybností, že (okrem informácie, že malo dôjsť k poučeniu zamestnancov žalovanej a k nalepeniu protihlukových zábran na stoly a stoličky) sú skutkové tvrdenia žalovanej novotami v dovolacom konaní a že žalovaná doteraz žiadnu z týchto skutočností nepoužila ako prostriedok procesnej obrany alebo prostriedok procesného útoku.

18.1. V dovolaní pritom nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP) a súčasne, dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP). Uvedené vo svojich dôsledkoch znamená, že preskúmvaciu činnosť dovolacieho súdu obmedzuje skutočnosť, že skutkový stav veci a rovnako ani výsledky dokazovania sa nemôžu pred dovolacím súdom meniť. Pred dovolacím súdom je dokazovanie v zásade vylúčené; dovolací súd rozhoduje len na základe skutočností a dôkazov, ktoré obsahuje odvolací spis a preto je neprípustné a vylúčené, aby dovolateľka opierala svoje dovolanie o procesné skutočnosti, ktoré už mohla a mala uviesť v priebehu odvolacieho konania.

19. Dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nemá slúžiť ako „cesta k tretej súdnej inštancii“. Dovolací súd nesmie vykonávať dokazovanie a je viazaný skutkovým stavom, ako ho zistili súdy nižších

stupňov; skutkovým podkladom pre rozhodnutie dovolacieho súdu môžu byť len tie skutočnosti a dôkazy, ktoré strany uviedli v konaní pred súdom prvej inštancie alebo v konaní pred odvolacím súdom a to v tom rozsahu, ako sú uvedené v súdnom spise alebo sú uvedené v odôvodnení rozhodnutí týchto súdov. Z uvedeného dôvodu pripustenie dovolania na základe nových skutkových tvrdení by bolo v rozpore s § 435 CSP. Tvrdenia spolu s dôkazmi, ktoré žalovaná v dovolaní uvádza a predkladá, mohla použiť kedykoľvek v priebehu odvolacieho konania.

20. Na uvedenom základe dovolací súd dospel k záveru, že procesný postup súdov, ktoré konali v zmysle ustanovení a zásad Civilného sporového poriadku nemožno považovať za porušenie práva na spravodlivý proces. Napadnuté rozhodnutie sa nevymyká nielen zo zákonného, ale ani z ústavnoprávneho rámca a žalovaná neopodstatnene namieta, že jej odvolací súd (príp. súd prvej inštancie) nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. So zreteľom na uvedené dovolací súd dovolanie žalovanej podľa § 420 písm. f) CSP odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

21. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

22. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.